

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 10 januari 2008

MEDITATIE

De genezing van een melaatse

"En ziet, een melaatse kwam", zo lezen wij in het tweede vers van hoofdstuk acht. Hoe erg was het om melaats te zijn. Een onreine; iemand die buiten de gemeenschap moest leven.

Voor de ware Israëliet was dit het ergste, niet op te kunnen gaan naar de tempel.

Wanneer iemand naderde, dan moest men roepen: "onrein, onrein".

Het voorrecht mag wel worden opgemerkt, nog op te kunnen en mogen gaan naar Gods huis. Om er toch winst mee te mogen doen voor tijd en eeuwigheid.

De naam van die melaatse staat niet opgetekend in Gods Woord, maar mocht wel staan in het boek des levens des Lams. Alle dingen mochten voor hem medewerken ten goede; ook zijn melaatsheid.

Als vrucht van het komen van de Heere, mocht deze melaatse tot Hem komen. Het was na de bergrede dat dit mocht plaatsvinden.

Velen hebben de bergrede gehoord. Hoe zijn de scharen ontzet geweest

**Heere, indien Gij wilt,
Gij kunt mij reinigen.**

Mattheüs 8 : 2b

over Zijn spreken. Zo hadden ze het nog nooit gehoord. Hoe zal menigeen diep onder de indruk geweest zijn.

De scharen ontzetten zich over Zijn leer, want Hij leerde hen als machthebbende en niet als de schriftgeleerden. Maar welke vrucht heeft het bij de schare afgeworpen? Het blijft alles zo persoonlijk. We kunnen met een ander bezig zijn, maar welke vrucht werpt de prediking bij ons af? Welgelukzalig wanneer, zoals bij Lydia, het hart geopend wordt. Hoe heeft deze melaatse ook de bergrede beluisterd, maar als van verre, als een buitenstaander. Hij mocht het verstaan. Welk een wonder, geliefden, de waarheid te mogen horen en met het hart te mogen verstaan.

Toen nu Jezus van den berg was afgeklimmen, zijn Hem vele scharen

gevolgd. De meesten hebben Hem gehoord, maar niet verstaan tot zaligheid. Maar deze melaatse mocht tot Hem komen. Getrokken met koorden der liefde, mocht hij aan Zijn voeten komen. Welk een smeekgebed mocht hij doen. Een geschenken gebed mocht hij voortbrengen. Het rechte gebed is een dierbare weldaad als dat beoefend mag worden. Van ons af te mogen bidden en de eer des Heeren te bedoelen.

De inhoud van het gebed, hetwelk die melaatse mocht doen, staat opgetekend. Gewerkt door de Heilige Geest mocht het voortgebracht worden. Dierbare kostelijke Kanaäns taal krijgen we hier te beluisteren. Neen, hij vraagt niet om genezen te worden. Hij bidt niet naar zich toe. Wat hij wel smekende voort mag brengen is: "Heere indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen".

Hij vraagt om gereinigd te worden. De onreinheid drukt hem neer. O, hij is bij de oorzaak bepaald. Hij heeft de zondesmart leren kennen en dan te bedenken hoe rein, hoe volmaakt de mens uit de hand des Heeren is voortgekomen. Maar de kroon is van ons hoofd gevallen. Hoe onrein, hoe schandelijk zijn wij geworden door de zonde. Wat wordt er getracht zichzelf te reinigen. Wat een wonder het te leren, wat ik niet meer kan; Hij kan mij reinigen. De Heere heeft hulp besteld bij een Held, Die machtig is te verlossen. Die dierbare Fontein des lichts en des levens. Om te leren een buitenstaander te zijn en aan Zijn voeten gebracht te worden. Om door Hem geholpen te worden ter bekwaamere tijd.

Deze melaatse man mocht de Heere aanbidden. Kennende de almacht des Heeren, "Gij kunt mij reinigen", mocht hij komen in de vrijmacht des Heeren. Hoe mocht hij de onwaardigheid bij zichzelf inleven. Wanneer de Heere de ziel bij de afkomst gaat bepalen, dan mag de mens alle rechten verliezen. Geen recht meer op gezondheid, spijs en drank, maar één recht overgehouden,

Inhoud

86e jaargang

Nr. 15

- 1 De genezing van een melaatse
- 2 Bijbelstudie:
Abraham als voorbieder voor Sodom (3)
- 4 Evangelisch (3)
- 5 Bijbelse kernwoorden: Eeuwig
- 6 Commentaar: Subsidie voor de SGP
- 8 Oud Goud (1)
- 10 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 12 Berichten
- 13 Kerkdiensten

om weggeworpen te worden van voor het aangezicht des Heeren. Maar dan gaat de Heere de ziel trekken met die liefdekoorden om aan Zijn voeten te komen. "Ik liet niet af mijn hand en oog, op te heffen naar omhoog". "Gij kunt mij reinigen", zo mocht de melaatse getuigen. Als vrucht van het horen van Zijn Woord, mocht vanuit zijn hart de mond gaan spreken. Zichzelf niet meer kunnende reinigen, mocht zijn oog geopend worden voor de Persoon en de bediening van Christus. Onze zonden stellen ons schuldig voor het aangezicht des Heeren. Maar ook de gemeenschap ligt verbroken. Ach, het is niet te zeggen wat de mens geworden is, en van nature is er geen stem of opmerken. Wat een wonder is het, wanneer de Heere zaligmakend Zijn bemoeienissen maakt en de mens waar maakt voor Zijn aangezicht. Om zichzelf te verfoeien in stof en as, en als dan in het dal van Achor de deur der hoop ontsloten wordt in Christus, dan krijgt de ziel een andere gang in zijn leven. Dat het alles ter zaligheid zo buiten de mens ligt in Christus.

Aan Zijn voeten gebracht te worden om zulk een noodgeschrei voort te mogen brengen uit de diepte, als een uitgewerkte, die met alles aan een eind gekomen is.

Wat een wonder, wanneer de Heere de nood overneemt. Welk een gepast onderwerp mocht hier gevonden worden voor Christus. Hoe zou Hij hierin Zijn Middelaarsheerlijkheid gaan openbaren. Hij, Die niet gekomen is om gediend te worden,

maar om te dienen. Deze melaatse kan niets aanbieden dan zijn schuld met al de gevolgen van de zonde. Maar daar gaat de Heere het overnemen. O, wat een wonder.

"En Jezus, de hand uitstreckende, heeft hem aangeraakt, zeggende: Ik wil, word gereinigd". Hoe wil Christus met zondaren omgaan, om zulken te reinigen. Hij is in de nood en dood van Zijn Kerk in willen dalen. O, die aanraking Zijner liefde. Aan Zijn voeten gebracht, zichzelf kennende als een onwaardige, helwaardige, maar door genade Zijn waarde te mogen kennen.

Hij, Die verordineerd, gezalft is, bekwaam is tot Borg en Middelaar. Hoe heeft Hij gesproken: "Ik wil, word gereinigd". Zijn Woord is een wilsdaad. Hij leert als machthebbende. Hoe openbaart Hij Zijn middelaarsarbeid. Terstond werd hij van

zijn melaatsheid gereinigd. De verbroken gemeenschap is hersteld door Hem, Die dierbare Middelaar van tussenspraak en verzoening. Wat niet meer kon is toch gebeurd. Hoe zal de mond van deze man opengegaan zijn om de Heere te loven. Welk een wonder te ontvangen schuldontdekkende en vergevende genade. Hoe noodzakelijk is het om onze onreinheid te leren kennen, de schuld te leren bewenen, onszelf te leren mishagen, om onze reinigmaking en zaligheid buiten onszelf te zoeken, om de waarde van Zijn bloed te mogen kennen. De Heere moge deze enkele regels willen zegenen tot eer des Heeren en tot zaligheid der ziel.

Gans hulpeloos tot Hem gevloeden,
Zal Hij ten Redder zijn.

Uddel,

ds. G. Mouw

BIJBELSTUDIE

3

Abraham als voorbidder voor Sodom

Genesis 18:16-33

Stof en as

Zo ontmoeten we Abraham als voorbidder voor Sodom. We kunnen uit Abrahams gebed zoveel leren. Allereerst bad Abraham als een onwaardige, als een rechteloze.

We horen hem zeggen in vers 27: "Zie toch; ik heb mij onderwonden te spreken tot de Heere, hoewel ik stof en as ben!" In deze woorden hoort u de onwaardigheid. Hij was het niet waardig dat de Heere naar hem

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:
Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie van De Saambinder.

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

De redactie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

omzag. Hij kende zichzelf als stof en as voor de Heere, waardig om te worden weggeblazen. Hoe naderen wij in het gebed tot God? Beseffen we wel dat God God is en dat wij maar mensen zijn, mensjes uit het stof? En dan niet alleen nietig stof en as, maar vooral ook schuldig en onwaardig stof en as. Daar brengt de Heere al Zijn kinderen. Dan heb je niets meer te zeggen als de Heere je voorbij zou gaan.

Door de nood gedrongen

Maar vervolgens was Abrahams gebed ook een *aanhoudend* gebed. Hij kon niet loslaten. Want de nood drong hem. Hij bleef aanhouden. Er was sprake van een heilige onbeschaamdheid, zoals in de gelijkenis van de onbeschaamde vriend (Luk. 11:8). Zo gaat het als de nood wordt opgebonden in uw leven. De nood van uw ziel. De nood van uw Gods-gemis. Maar ook de nood van uw onbekeerde medemensen. De nood van land en volk. De nood van de kerk. O, dan kunt u het bidden niet laten. In Ezechiël 9:4 lezen we over de lieden die zuchten en uitroepen vanwege alle gruwelen, die in Jeruzalem werden bedreven. Zijn er nog zulke zuchters, ook al kunnen zij hun zuchten niet voor zuchten houden? Dat zijn lastdragers. Ze dragen de nood van land en volk, kerk en staat iedere dag mee. Als we zo eens geweld leerden doen op het Koninkrijk der hemelen! Als de nood maar dringt, dan kunnen we niet loslaten. Tegen de blinde Bartimeüs, die vanuit de nood van zijn leven riep tot Jezus, werd gezegd dat hij maar beter kon ophouden met roepen. Maar hij riep des te meer! Zijn er onder u, die zo worstelen met de nood van hun persoonlijk leven? Want we moeten bekeerd worden. We hebben een Borg nodig voor onze grote schuld. Weegt die nood u? Of bent u alleen maar druk met de dingen van dit aardse leven? Als de nood van onze ziel weegt, dan hebben we het betrekkelijke van al het aardse wel leren zien. Deze wereld gaat immers voorbij met al haar begeerlijkheid. Als de nood gaat drukken, dan komt er een noodgeschrei. En dan zegt de Heere dat Hij op het noodgeschrei grote wonderen doet.

Abrahams pleitgrond

Abraham had bij zichzelf niets waar hij op pleiten kon, maar, en dat is het ook wat zo opvalt in zijn gebedsworsteling, hij deed een beroep op de Heere en Zijn deugden. Heere, U zijt

toch rechtvaardig? Zult u dan de rechtvaardigen ombrengen met de goddelozen? (vers 23, 25). Zou de Rechter der ganse aarde dan geen recht doen? Bij zichzelf vond Abraham niets om op te pleiten. Ook wij hebben geen enkele pleitgrond bij onszelf als we buigen voor de Heere. Zouden we kunnen pleiten op ons bidden, op onze ijver, op onze liefde? Zelfs onze heiligste verrichtingen zijn nog met zonde bevekt. Alles moet tegen ons getuigen en ook tegen ons land en ons volk. In het leven van Gods kinderen komt er een tijd, dat zij dat gaan verstaan. In de weg van de ontdekking aan onszelf houden we geen grond meer over om op te staan voor de heilige en rechtvaardige God. Dan klaagt heel ons leven ons aan. Maar nu deed Abraham een beroep op Gods eigen deugden, op Gods eigen werk. Zeker, de Heere zal recht doen. Over Nederland. Over de zonden van ons volk. Het zijn zonden die roepen naar de hemel, niet minder dan de zonden van Sodom. De Heere

**We moeten bekeerd worden.
We hebben een Borg nodig
voor onze grote schuld.**

merkt er op. Zijn geduld is groot. Maar er is een grens aan Zijn geduld. De Heere zal recht doen, ook over uw persoonlijk leven. Hebt u al een Borg voor uw schuld? Maar Hij zal ook recht doen over Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen. Dat recht van God over de Zijnen, dat bedoelde Abraham hier, daar beriep hij zich op. De Heere gedenkt aan de smaad van Zijn knechten, aan de tranen en zuchten van Zijn volk. Hij vergeet ze niet. Hij zal recht doen. Ze zullen Zijn genadeloon ontvangen. Daarom heeft Abraham het tot de Heere gezegd: "Zult Gij ook de rechtvaardige met de goddeloze ombrengen?" (vers 23). Zo deed Abraham een beroep op Gods recht. En de Heere heeft tot Abraham gezegd dat Hij dat niet zou doen.

Kurken waar een land op drijft

Als we deze gebedsworsteling lezen, dan lezen we daar hoe Abraham van de gedachte uitging dat er misschien nog wel vijftig rechtvaardigen in de stad waren. Daarna daalde hij af naar vijfenveertig, naar veertig, naar dertig, naar twintig, naar tien rechtvaar-

digen. Zo stond Abraham daar met een heilige vrijmoedigheid. En steeds weer sprak de Heere: Ik zal de stad sparen omwille van de vijftig, van de vijfenveertig, van de dertig, van de twintig, en tenslotte van de tien. Rechtvaardigen, dat zijn degenen die de Heere vrezen. Dus als er nog tien waren, dan zou heel de stad gespaard blijven. De Heere kan een land, een stad, sparen omdat er nog kinderen Gods zijn, omdat er nog een handjevol zuchters is, omdat er nog een overblijfsel is naar de verkiezing der genade. Calvijn zegt: "Het gebeurt, dat God met het oog op enkelen een land spaart." En Da Costa zegt: "De rechtvaardigen zijn de kurken, waar het land op drijft, zonder welke het zinken zou." Maar Calvijn heeft al opgemerkt dat de Heere hierin ook vrij is. Ook in Juda waren nog de Jeremia's, maar toch werd Juda weggevoerd naar Babel. Als de maat vol is, komt het oordeel. Maar toch is het zo groot als er nog een overblijfsel is. Om der tienens wil zou de Heere Sodom sparen. Hoort u ook bij dat overblijfsel? Het zijn degenen die dag en nacht tot Hem roepen.

Lager dan tien durfde Abraham niet af te dalen. Toen hield zijn gebed op. "Toen ging de HEERE weg, als Hij geëindigd had tot Abraham te spreken; en Abraham keerde weder naar zijn plaats" (vers 33). Die nacht zal Abraham geworsteld hebben, want hij stond de volgende morgen vroeg op. Hij heeft niet veel geslapen. Abraham bad, terwijl Sodom en Gomorra hun goddeloosheid wilden uitleven aan die twee vreemdelingen. Abraham worstelde, toen Sodom het feest van de zonde vierde. Daar hebt u het grote verschil tussen Gods volk en de wereld. Gods kinderen liggen wel eens wakker om te worstelen met God om hun gezin en familie, om land en volk. Hebt u uw nachtrust ervoor over?

Om tien rechtvaardigen zou Sodom gespraad blijven. Maar denk nu eens aan die éne Rechtvaardige, Jezus Christus. Die Ene werd niet gespaard. Hij moest de dood en de hel in. Hij ging het volle oordeel in. Maar om die Ene worden zondaren behouden, een schare uit alle volken, die niemand tellen kan. Zult u er ook bij zijn? Om Christus' wil doet de Heere recht aan degenen die dag en nacht tot Hem roepen.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Eckeveld

In twee inleidende artikelen hebben we kennisgemaakt met de evangelische beweging. Nu willen we gaan luisteren naar wat deze beweging voorstaat. Allereerst vragen we ons af hoe evangelische christenen Gods Woord zien. Welk gezag heeft de Bijbel? En welke plaats heeft Gods Woord in het leven? Het zijn vragen die we ondertussen ook aan onszelf moeten stellen.

De Bijbel is het Woord van de allerhoogste God. Wie zou niet met eerbied luisteren als God spreekt? Heilige Schriften noemt Paulus het Woord Gods in zijn brief aan Timotheüs (2 Tim 3:15). Wie er iets aan toevoegt of er iets van afdoet, zal Gods straffen ondervinden, zo waarschuwde de verhoogde Middelaar eenmaal (Openb 22:18-19). Wie zou ook niet verwonderd luisteren naar Gods Woord? Is het geen wonder dat God nog tot mensen wil spreken? Wij hebben ons in Adam van God losgescheurd, Gods waarheid niet geloofd, ons overgegeven aan de vorst van de leugen. Diep afkerig zijn we van nature van God en Zijn Woord. En toch komt de Heere nog met Zijn Woord tot ons. Hij roept op tot gehoorzaamheid aan Zijn wet, tot berouw over de zonde en tot geloof in het Evangelie. Het Woord kan verloren zondaren wijs maken tot zaligheid; het is een lamp en een licht (Ps 119:105 en 2 Petr 1:19).

Met de Heilige Geest als eerste Auteur is Gods Woord onfeilbaar. De Schrift kan niet gebroken worden (Joh 10:35). Gods Woord heeft daarom volstrekt gezag. Al wat nodig is tot zaligheid van een zondaar staat in Gods Woord. We belijden de genoegzaamheid van Gods Woord. De Bijbel kan daarom niet aangevuld worden. We hebben ook geen nieuwe openbaringen nodig. God hééft Zich in Zijn Woord geopenbaard. Het komt aan op het ware, zaligmakende geloof, gewerkt door Gods Geest. Door het wonder van wederbarende genade ga ik Gods Woord past echt geloven, ja de God van het Woord ga ik geloven op Zijn Woord.

Kaft tot kaft

Van meet af aan is de evangelische beweging er glashelder in geweest: de Bijbel is Gods Woord van kaft tot kaft. In 1974 werd in het Zwitserse Lausanne een wereldwijd congres gehouden van evangelische leiders. Tijdens het congres werd een gezamenlijke verklaring opgesteld die nog altijd gezag heeft binnen de evangelische beweging. In deze "Verbintenis van Lausanne" staat ook een artikel over Gods Woord. We nemen het maar over: "Wij belijden opnieuw de Goddelijke inspiratie, de betrouwbaarheid en het gezag van de Schrift, zowel van het Oude als het Nieuwe Testament in hun geheel, als het enige geschreven Woord van God. Het is zonder dwaling in al wat het uitspreekt en het is de enige onfeilbare maatstaf van geloof en leven." Dit uitgangspunt van een onfeilbare Schrift is binnen de evangelische beweging

Niet onze vragen, maar Gods Woord moet uitgangspunt zijn in het lezen van de Bijbel.

nooit losgelaten. Nog altijd wordt de Bijbel onverkort gezien als het Woord van God. Zo staan evangelische christenen ook bekend: zij komen op voor Gods Woord.

Toch zijn er ontwikkelingen binnen de evangelische beweging die zorgen geven. Gods Woord geldt nog altijd als gezaghebbend, maar het is opvallend dat dit punt vaak minder nadruk krijgt. Veel meer nadruk krijgt de praktische toepassing van Gods Woord in het leven van een mens. Grofweg gezegd, de vragen: "Wat is de Bijbel?" en: "Hoe spreekt God daarin tot ons?" maken plaats voor de vraag: "Hoe ervaar ik de Bijbel?" en: "Hoe pas ik de Bijbel toe in mijn leven?"

Zeggenschap

Is dit een onbelangrijke verschuiving? Nee, zeker niet. Onze hele cultuur is

afkerig van gezag en vastigheden buiten ons. Is de Bijbel een boek dat met Goddelijk gezag bepaalt wat de waarheid is en hoe ik leven moet? We maken die toepassing liever zelf. We bepalen liever zelf wat we met de Bijbel kunnen. De persoonlijke verantwoordelijkheid van de mens is in onze tijd omgeslagen naar een zeggenschap van de mens. We willen ook een woordje meespreken. Dat zit in ons, gevallen schepselen. Juist daarom is het zo gevaarlijk als deze houding onze omgang met Gods Woord gaat beïnvloeden.

Deze ontwikkeling zien we ook binnen de evangelische beweging. In de "Verbintenis van Lausanne" was het artikel over "het gezag en de macht van de Bijbel" het tweede in de verklaring. Na een inleidend artikel begon de verklaring met een robuuste uitspraak over Gods Woord. In de "Evangelicale verklaring" van 2000 – waarover we in het vorige artikel schreven – ligt dat toch wat anders. De verklaring draait helemaal rond het "Evangelie van Jezus Christus: het beste en belangrijkste nieuws dat een mens te horen kan krijgen." Vanzelf zijn we het erover eens dat dit een kerninhoud is van Gods Woord. Maar aan de andere kant: niet het hele Woord van God bestaat uit Evangelie. Dit laatste lijkt de evangelische beweging in onze tijd te stellen. Het is alles Evangelie, het is alles een blijde boodschap. Het eerste punt van de 'Evangelicale verklaring' luidt: "We verklaren dat het Evangelie dat aan de Kerk is toevertrouwd, in de eerste plaats Gods Evangelie is. God is de Auteur ervan en Hij openbaart het aan ons in en door Zijn Woord. Het gezag en de waarheid van het Evangelie berust op Hem alleen."

Scheppingsdagen

Een afzonderlijk artikel over het gezag van het hele Woord van God, van Oude en Nieuwe Testament, wordt in de "Evangelicale verklaring" gemist. Het lijkt wel of dit punt minder belangrijk wordt. De geschiedenis van de Gereformeerde Kerken leert ons welke kant dit op kan gaan. Dit gevaar is zeker niet denkbeeldig. Dat bewijst een andere ontwikkeling in evangelische kring. Er wordt meer en meer getwijfeld aan bepaalde zaken die in Gods Woord duidelijk beschreven worden. Evangelische voortrekkers als dr. W.J. Ouweneel en drs. A.G. Knevel hebben hun vragen openlijk laten blijken. Hoe zat het met de slang in het paradijs? Waren de

scheppingsdagen echte dagen of periodes? Hoe oud is de aarde? Het lijken onschuldige vragen – ze treffen het hart van het Evangelie niet – en toch zijn ze zo onschuldig niet. Deze vragen staan in verband met de veranderde omgang met Gods Woord. Rond de kern wil men het eens blijven, vragen rond de schepping heten dan meer vragen aan de rand. Laten we ons niet vergissen: zo begon het aftakelingsproces binnen de Gereformeerde Kerken. Wie een eindje opschuift richting het wetenschappelijke onderzoek van de aarde, wie aanneemt dat de aarde veel ouder kan zijn dan we uit de Schrift afleiden, opent de deur voor het moderne Schriftonderzoek. Dat zal gevolgen hebben.

Heiligheid

We signaleren nog een andere ontwikkeling. Opvallend is dat de heiligheid van Gods Woord in evangelische kringen weinig leeft. Enkele maanden geleden zond de EO de "Nationale Bijbeltest 2007" uit. Het programma werd als volgt aangekondigd: "De Nationale Bijbeltest staat garant voor 85 minuten entertainment met inhoud voor het hele gezin." Op een "luchtige en speelse" manier werd de Bijbel onder de aandacht gebracht van een breed publiek waarbij zelfs een cabaretier mocht meedoen. Eén van de presentatoren gaf eerlijk toe: "Het is amusement, een test. Meer is het ook niet. Niets mee mis." Is hier echt niets mis? Of moeten we de conclusie trekken dat het begrip van de heiligheid van Gods Woord totaal weg is?

Er is verder sprake van een losse, gemakkelijke omgang met de Bijbel. De Bijbel lijkt vooral een praktisch handboek te zijn met allerlei waardevolle tips over onze vragen en problemen. Een "handleiding bij het leven" zo typeert de populaire voorganger Nickey Gumbel (auteur van de Alphacursus) de Bijbel. Binnen evangelische kringen is het ook een heel gewone zaak om Bijbels aan te treffen vol met felle kleuren van de markeerstift, onderstrepingen, aantekeningen. Het is echt een studieboek geworden. Heeft Christus dit echt bedoeld toen Hij sprak: Onderzoek de Schriften? Gaat het om mijn vragen waarmee ik de Bijbel benader of gaat het in de Bijbel om het spreken Gods? Niet onze vragen, maar Gods Woord moet uitgangspunt zijn in het lezen van de Bijbel. De vraag: wat wil de Heere tot mij zeggen, is een ande-

Bijbelse kernwoorden

Eeuwig

Aan het begin van een jaar worden we weer nadrukkelijk bepaald bij de voortgang van de tijd. De tijd gaat snel, zeggen we dan. Ouderen zullen dat beamen als zij terugzien op hun leven. Jongeren hebben die ervaring nog niet en kunnen nog een zee van tijd voor zich zien.

Wij leven met de tijd en spreken van verleden, heden en toekomst. Om enig begrip van het woord *eeuwig* te krijgen, wordt het vaak in verband gebracht met de tijd. Eeuwig is zonder begin en zonder eind, wordt dan gezegd. Het zou een soort eindeloze tijd zijn. Het pantheïsme noemde de tijd de golfslag van de eeuwigheid. Het woord *eeuwig* betekent echter iets heel anders. Het kan op geen enkele wijze in verband worden gebracht met de tijd. Eeuwigheid is het tegenovergestelde van de tijd! Eeuwigheid is zonder tijd.

Het is voor ons, tijdelijke mensen, niet te begrijpen. Wij zijn door de Heere geschapen in de tijd. Ook hieruit blijkt dat er een groot verschil is tussen God en mens. De belofte van het eeuwige leven in het werkverbond is verbroken door onze diepe zondeval. Sindsdien staat ons leven in het teken van vergankelijkheid, een afbrekende tijd. God is echter de Eeuwige. Zo wordt Hij aangewezen in de Schrift. Psalm 90:2: *Eer de bergen geboren waren, en Gij de aarde en de wereld voortgebracht hadt, ja, van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God.* Jeremia 10:10a: *Maar de HEERE God is de Waarheid, Hij is de levende God, en een eeuwig Koning.* Petrus schrijft in zijn tweede brief over spotters die zeggen: *Waar is de belofte Zijner toekomst?* Met hun spot ontkennen zij de werkelijkheid van de oordeelsdag en de komst van de nieuwe hemel en aarde. Gods volk in Petrus' dagen heeft niet zo vlug een antwoord op die spot. Het wachten op die dag duurt inderdaad lang. Zullen zij in hun verwachting beschaamd wor-

den? Petrus vertroost hen met de eeuwigheid Gods: *Doch deze ene zaak zij u niet onbekend, geliefden, dat een dag bij den Heere is als duizend jaren, en duizend jaren als een dag. De Heere vertraagt de belofte niet.... (2 Petrus 3:8-9a).* God rekt zo anders. Hij is zo anders, de Eeuwige! Zo heeft Hij Zich geopenbaard aan Mozes als de Jehova, Ik zal zijn, Die Ik zijn zal. Hij is de eeuwig zijnde. Oude godgeleerden noemden God wel *Wezenaar*. De Verbondsgod is de eeuwig Getrouwe. Wat een troost als de HEERE daar iets van afdrukt in het hart.

Tijd geeft een doorgaande verandering aan. Alles wisselt. Dingen en omstandigheden ontstaan en verdwijnen. Dat maakt het leven soms tot een zware zaak. Een mens kan uitgeput raken vanwege alle doorgaande veranderingen. Tijd en verandering horen bij elkaar. Eeuwig en onveranderlijk horen echter ook bij elkaar. God is de Eeuwige en daarom ook de Onveranderlijke. De dichter van Psalm 102 heeft er troost in gevonden: *Gij hebt voormaals de aarde gegrond, en de hemelen zijn het werk Uwer handen; Die zullen vergaan, maar Gij zult staande blijven; en zij alle zullen als een kleed verouden; Gij zult ze veranderen als een gewaad, en zij zullen veranderd zijn. Maar Gij zijt Dezelfde, en Uw jaren zullen niet geëindigd worden (vs 26-28).* Gelukkig is de mens die zo sterkte in de eeuwige God mag vinden. Weet u daar ook van? Het kan alleen om Christus' wil. Hij heeft gezegd: *Eer Abraham was, ben Ik (Joh. 8:58).* Niet was Ik, maar ben Ik. Hij is de eeuwige Zoon van God. Maar gekomen in de tijd. Wie Hem ontmoet in de tijd, zal niet beschaamd worden in de eeuwigheid. De tijd is geschapen en komt aan een eind. Persoonlijk, als u sterft. Definitief, als Christus komt ten oordeel op de wolken. Dan is er niets dan eeuwigheid. Waar bent u dan?

Lisse,

ds. C. Neele

re dan: op welke vragen wil ik een antwoord hebben.

Jongerenbijbel

Een illustratie van het bovenstaande vinden we in de zogeheten "Jongerenbijbel", resultaat van de samenwerking tussen het Nederlands Bijbelgenootschap en EO-Ronduitclub. We zullen er niet uitvoerig op ingaan. De Jongerenbijbel is zo populair mogelijk uitgegeven, kennelijk met het doel jongeren te bereiken. Dat doel is goed, maar het doel lijkt de middelen te heiligen. Een compleet team van jonge mensen heeft meegedacht om de Jongerenbijbel aantrekkelijk te maken. "Bijbel lezen wordt nu echt leuk", zo kondigde de EO de Jongerenbijbel aan. Deze is verkrijgbaar in vijf verschillende kaften. "Ga je voor een trendy, stoere of vrolijke cover", zo vraagt de EO. "Een roze trendy bijbel voor meiden", zo prees een medewerker van het evangelische tijdschrift *Réveil* een recent verschenen Bijbeluitgave aan. "Niet ouderwets of saai, maar cool en vet." Hoe durft iemand zo over Gods Woord te schrijven, zo vraag je je af. Men heeft het zelfs bestaan om bijbelteksten in SMS-taal uit te geven. Wat zal de volgende stap zijn?

De Jongerenbijbel van de EO is er een in de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV). Het lijkt erop dat de evangelische beweging massaal deze vertaling heeft gekozen. Dat is een keuze die de beweging in nog sneller tempo zal verwijderen van de reformatorische leer. Op tal van punten is de NBV aanvechtbaar, ja zelfs misleidend. In de inleidingen op de bijbelboeken zit een flinke scheut schriftkritische theologie die de EO zomaar heeft overgenomen. De diepte van zonde en genade is vrijwel verdwenen uit de toelichtingen. "Het boek Genesis laat zien dat God de mens steeds weer een nieuwe kans geeft als het misgaat", zo heet het. Voor het bijbelse gegeven dat de vrouwen in de gemeente zwijgen (1 Kor 14:34) is in de toelichting geen plaats meer. "Maar tegenwoordig kun je op de meeste plaatsen met zulke teksten niet meer aankomen", zo lezen we. We kunnen helaas niet anders zeggen dat met de Jongerenbijbel jongeren afbrengt van het onfeilbare Woord van de heilige God. Wordt op deze manier een nieuwe generatie kerkelijke jongeren geestelijk opgevoed?

Films

Ook het naspelen van bijbelse

geschiedenissen behoort al vele jaren tot de mogelijkheden in de evangelische wereld. DVD's met speelfilms over bijbelgedeelten zijn er te kust en te keur. Wat er op de DVD over Simson en Delila allemaal te zien is, willen we liever niet weten. Films over het leven van de Heere Jezus zijn binnen evangelische kring nauwelijks onderwerp van discussie. Ze worden alom aangeprezen als evangelisatiemateriaal. Er lijken meer mensen door de films dan door de prediking van het Woord te komen tot een 'keuze voor Jezus', zoals het in evangelische kring heet. En toch lezen we in Gods Woord dat het geloof uit het gehoor is en het gehoor door het Woord Gods.

Enkele jaren geleden werd zelfs een film over het lijden van de Heere Jezus uitgebracht. Tot in reformatorische kring werd de film een bruikbaar middel voor het evangelisatiewerk genoemd. In RD noemde ds. A. Schreuder de film godslasterlijk. In feite is het ongekend dat de verfilming van Gods Woord haast kritiekloos is aanvaard binnen de evangelische beweging. Komt dat omdat het medium TV al aanvaard was, waardoor de stap naar bijbelse films zelfs

een stap in de goede richting leek te zijn? In dat geval is het te vrezen dat ook onder ons grenzen worden verlegd. Hoe velen hebben geen moeite met (christelijke) speelfilms, waarin ook zaken als het gebed worden gespeeld en verfilmd? Als die gewenning toeslaat, is de stap naar een film over bijbelse geschiedenissen klein. Of worden ze onder ons al gekeken?

Op drift

We waarderen het dat evangelische christenen dicht bij het Woord willen blijven. En toch herkennen we ons maar voor een deel in de wijze waarop zij met het Woord omgaan. We schrijven dat niet met vreugde. Temidden van een samenleving die op drift is en in hoog tempo de band met Gods Woord aan het doorsnijden is, zou het zo mooi zijn als er een geestelijke eenheid is onder hen die willen vasthouden aan Gods Woord. Maar juist die geestelijke eenheid wordt gemist als we kennismaken met de wijze waarop de evangelische beweging omgaat met Gods Woord.

(wordt vervolgd)

Middelburg, ds. J.M.D. de Heer

COMMENTAAR

Subsidie voor de SGP

Hoe komt het dat de burgerlijke rechter de staat opdraagt de SGP te dwingen tot een ander standpunt over de plaats van de vrouw in de samenleving? De seculiere meerderheidscultuur krijgt meer en meer dictatoriale trekken. Het is opmerkelijk dat sommigen in onze gezindte dat maar moeilijk kunnen doorgronden. Het geeft toch te denken dat iemand als de heer Wilders op zoveel sympathie kan rekenen onder de SGP aanhang.

Rechter

Onlangs heeft de burgerlijke rechter uitspraak gedaan in het geding tussen de SGP en het Clara Wichmanninstituut over het vrouwenstandpunt van die partij. De rechtbank had daarover reeds bepaald dat de overheidssubsidi-

die moest worden ingehouden omdat dit standpunt in strijd was met een of ander verdrag van de VN wat door Nederland is ondertekend. Hieruit blijkt maar weer eens dat allerlei internationale verdragen vaak minder onschuldig zijn dan ze op het eerste gezicht lijken. De bestuursrechter (Raad van State) bepaalde echter dat de uitspraak van de burgerlijke rechter toch niet kon leiden tot inhouding van de subsidie. De bestuursrechter nam daarmee afstand van de uitspraak van de burgerlijke rechter. De SGP heeft inmiddels de subsidie over 2006 en 2007 gekregen. Terecht was er reden tot dankbaarheid, zoals dat door SGP leider Van der Vlies ook in een advertentie werd geformuleerd. Inmiddels heeft, in hoger beroep, ook het gerechtshof zich over deze zaak

gebogen. In de laatste weken van december 2007 kwam de uitspraak. Aan duidelijkheid was in de uitspraak geen gebrek. Weliswaar kon de burgerlijke rechter de subsidie niet verbieden (dat is de competentie van de bestuursrechter) maar dat de SGP dergelijke standpunten niet mocht uitdragen werd wel klip en klaar gesteld. De rijksoverheid werd door het gerechtshof opgeroepen om het wettelijk onmogelijk te maken dat de SGP het huidige vrouwenstandpunt vasthoudt. De wetgever moet in actie komen, aldus het gerechtshof, om de SGP tot andere gedachten te brengen. In ieder geval horen de huidige opvattingen niet thuis in het publieke domein. Het zou ongeoorloofde discriminatie zijn. En dat mag, gelet op artikel één van onze grondwet, niet. In SGP-gelederen was er uiteraard verdriet en schrik over deze uitspraak. Er werden woorden als 'domper' en 'verwarring' gebruikt. In ieder geval is hoger beroep aan getekend bij de Hoge Raad. Wellicht wordt dan het vonnis van het gerechtshof weer ongedaan gemaakt. Laten we het hopen.

Publiek

Het is nog best lastig om duidelijk te krijgen wat hier nu eigenlijk aan de hand is. Het is in ieder geval niet zo dat het vrouwenstandpunt van de SGP verboden is. Dat kan natuurlijk ook niet, want mensen zijn nu eenmaal vrij om bepaalde dingen te vinden en voor te staan. We leven in een vrij land en daar mag ieder vinden wat hij of zij wil. Het probleem ligt op het punt van het publieke domein. We maken in ons denken onderscheid tussen de privé-sfeer, de sfeer van het huiselijke leven en de sfeer van het publieke leven. In de privé-sfeer zijn mensen min of meer vrij om te doen en laten wat ze willen. Dat geldt ook nog voor de sfeer van het huiselijke en kerkelijke leven. Ook daar mag ik, bijvoorbeeld, in alle vrijheid denken en zeggen dat de homoseksuele leefwijze zondig en afkeurenwaardig is. In de sfeer van het publieke leven echter ligt dit inmiddels geheel anders. Daar mogen dergelijke zaken, althans in de ogen van velen, niet meer zo gezegd en voorgegaan worden. In de publieke sfeer zijn de grondrechten normatief en daar heeft ieder zich maar aan te houden. Vooral artikel één (niet discrimineren) van de grondwet is voor velen een soort geloofsbelijdenis waar alle mensen aan moeten voldoen. Twee

jaar geleden hoorde ik een zeer voor-aanstaand VVD-lid heel duidelijk zeggen dat in dit land, naar zijn visie, artikel één van de grondwet belangrijker is dan de Bijbel. En bij conflict tussen Bijbel en grondwet moest natuurlijk de Bijbel wijken en hadden orthodoxe christenen bijscholing nodig. Wellicht zouden bepaalde passages (denk maar eens aan Romeinen 1 vers 27) uit de Bijbel moeten worden geschrapt.

Discriminatie

Artikel één van de grondwet verbiedt discriminatie. Nu is er uiteraard verschil tussen allerlei vormen van discriminatie. Wij mogen Joden omdat

We zouden kunnen zeggen dat we langzamerhand zijn terecht gekomen in een morele dictatuur van de meerderheid.

zij Jood zijn, natuurlijk niet anders behandelen dan andere mensen. Dergelijke vormen van discriminatie moeten, ook vanuit de Bijbel, scherp worden veroordeeld. Het beeld wordt echter anders als het gaat om zaken en gedrag waar de Bijbel en de eeuwenlange christelijke traditie heel duidelijk over zijn, maar waar moderne mensen in onze samenleving in meerderheid anders over denken. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan zaken als: verhouding man/vrouw, homoseksueel gedrag, gezag en visie op het kind, seksualiteit en huwelijk, religie en opvoeding van kinderen, waarde en betekenis van het leven, etc. etc. Op al deze terreinen is de algemene publieke moraal geheel tegenstrijdig aan de normen van de Bijbel. En inmiddels is dus nu door de

rechter uitgesproken dat voor sommige van dergelijke gedachten geen legitieme plaats meer is in de publieke ruimte. Dat is opmerkelijk, maar wel volkomen nieuw in ons land. We hebben een meerderheidscultuur die zijn visie oplegt aan minderheden en die geen ruimte laat aan minderheden met duidelijke andere gedachten. We zouden kunnen zeggen dat we langzamerhand zijn terecht gekomen in een morele dictatuur van de meerderheid.

Meerderheidscultuur

Waar komt dit toch vandaan? Een blik in de geschiedenis leert ons dat ruim 50 jaar geleden de overgrote meerderheid in ons land duidelijk, ik noem maar iets, afwijzend stond tegenover de homoseksuele leefwijze. Inmiddels is dit, hand in hand met de ontkerkelijking, geheel anders geworden. De overgrote meerderheid heeft geen enkel probleem meer met een dergelijke leefwijze. Sedert de jaren zestig van de vorige eeuw is ons land in de proces van ontkerkelijking terecht gekomen. Inmiddels is dit proces zover voortgeschreden dat er op het terrein van levensbeschouwing en ethiek een dominante meerderheidscultuur is ontstaan. Voor zover ik kan zien, is er ergens aan het einde van de jaren tachtig van de vorige eeuw een belangrijke wissel omgegaan. Tot aan die tijd was ons land een land met vele opvattingen, min of meer gedragen door een zekere christelijke basis, waarbij eigenlijk geen enkele groepering de absolute meerderheid had. Sedert een jaar of twintig ligt dit eigenlijk anders. Er is nu een liberale en seculiere meerderheid die geducht van zich laat horen. In kranten als de *Volkscrant* en de *NRC-Handelsblad* zijn dergelijke mensen prominent aanwezig. Ook via andere media worden hun gedachten ruim en voortdurend verbreid. Er is bijvoorbeeld een

Op verzoek van ds. Golverdingen brengen we dit onder uw aandacht

Het was even anders

Bij de bespreking van het jubileumboek in ons blad van 27 december 2007 is de intentie van de bijdrage van ds. M. Golverdingen naar het hem voorkomt niet geheel juist weergegeven. Het door hem gebruikte woord 'beleidsfouten' heeft, zoals uit zijn bijdrage in het jubileumboek zelf duidelijk blijkt, uitsluitend betrekking op de *kerkrechtelijke* procedure die werd gevolgd bij de behandeling van ds. R. Kok en dr. C. Steenblok. Daaraan mogen geen andere conclusies worden verbonden. Het woord beleidsfouten kan en mag dan ook niet betrokken worden op de *inhoudelijke* behandeling van de leerstellige kwesties op de synoden van 1950 en 1953.

boekje verschenen dat een opmerkelijke titel heeft: *Nederland seculier!* In de politiek moeten we bij deze meerderheidscultuur denken aan partijen als D66, Groen Links, PVV, VVD en in iets mindere mate aan de PvdA en de SP. Allemaal partijen die (vooral op ethisch terrein) het liberale en seculiere gedachtegoed krachtig propageren. Het is dit krachtige en seculiere front dat in de politiek en dus inmiddels ook in de rechtspraak de lakens uitdeelt. Vandaar dat zo'n vrouwenstandpunt van de SGP zoveel weerzin oproept.

Augustinus

De opkomst van deze meerderheid zal zeker in de toekomst gevolgen hebben. De laatste tijd is de discussie rond de vrijheid van onderwijs, met dank overigens aan de inbreng van de CU in het huidige regeerbeleid, weer wat geluwd, maar het gevaar is noch allerminst geweken. De discussie rond homoseksualiteit en de CU heeft er ons weer bij bepaald dat allerlei seculiere krachten onvermoeibaar voortgaan op de weg naar een seculier land met een dominante seculiere moraal. En daarbij passen geen mensen die in het publieke domein duidelijke andere standpunten innemen. Bijbelse opvattingen zijn helemaal contrabande.

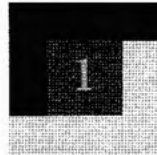
De vraag is wat we tegen een dergelijke ontwikkeling kunnen doen? Uiteraard zijn er nog de nodige rechtswaarborgen. Er is hoger beroep mogelijk tegen uitspraken van lagere rechters. Die mogelijkheden mogen we gebruiken. Laten we hopen dat de Hoge Raad paal en perk weet te stellen aan al die lieden die zo aansturen op een dictatuur van de meerderheid. Er is echter meer te doen. Vanouds is de tolerantie een belangrijke hoeksteen geweest in ons maatschappelijk bestel. Ik weet dat dit voor SGP-ers een lastige gedachte is. We zitten op dit punt natuurlijk ook met de juiste uitleg van artikel 36 van de NGB. De uitleg van dit artikel is ook niet eenvoudig als we te doen hebben met een overheid die niet neutraal maar anti- of postchristelijk is. In ieder geval ligt hier toch een belangrijk aandachtspunt voor onze gezindte. Want het is natuurlijk wel een raadsel dat politici als de heer Wilders en partijen als de VVD onder SGP kiezers op zoveel sympathie kunnen rekenen, terwijl ze hun partij lustig meeblazen in het koor van lieden die de seculiere dictatuur van de meerderheid voorstaan. Bezinning op waar het in

dit land naartoe gaat, is daarom broodnodig. Tenslotte nog dit. In 410 na Christus werd de wereldstad Rome ingenomen door de Visi-gothen. Sommige christenen waren er langdurig over van de kaart. De grote kerkvader Augustinus echter bleef rustig. Hij schreef zijn grote werk: *De*

Stad Gods. Laten we die stad maar zoeken. Het is zeker dat die stad eenmaal uit de hemel zal nederdalen. De geloofswetenschap daar een burger van te zijn, geeft rust in de bange dagen van onze tijd.

Amersfoort,

ds. W. Visscher

Oud goud

Dit artikel is het eerste in een serie over de Nadere Reformatie, een beweging die van grote betekenis is voor de identiteit van ons kerkverband (red.)

Het is al heel veel jaren geleden dat er een soort volksverhuizing plaats vond in het grote land waar wij zo lang gewoond hebben. Een volksverhuizing, veroorzaakt door de "goudkoorts", die veel avontuurlijk aangelegde bewoners van het land bevangen had. Er was goud gevonden in Californië en er zouden ongekende mogelijkheden zijn om in de kortst mogelijke tijd schatrijk te worden. Dat nieuws deed velen huis en haard verlaten om koortsachtig te zoeken naar die ongekende schatten. Het zou te wensen zijn dat men om andere schatten verlegen zou geweest zijn. De grote Leraar ter gerechtigheid, de Heere Jezus, heeft gezegd: "Maar zoekt eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden". Gelukkig, als we een schatgraver mogen worden in het Woord van God, en dan ook in hetgeen door Gods knechten in de loop der eeuwen geschreven en ons nagelaten is. Want daar is "oud goud" in te vinden. Het is mijn bedoeling daar iets over te schrijven in een aantal artikelen, als God het geeft. Ik geloof dat het goed is in onze tijd van afnemend historisch besef de aandacht te vestigen op wat God ons ook in de schriftelijke nalatenschap van onze oudvaders gegeven heeft. Velen van deze oudvaders kunnen tot de beweging van de Nadere Reformatie gerekend worden.

Wonder van Gods trouw

De Kerkhervorming was een wonder van Gods trouw, verheerlijkt in een

diep gezonken kerk en samenleving. De Heere heeft het licht van Zijn Woord weer op de kansels en in de huiskamers terug willen brengen. Wat een zegen is dat geweest. Maar waarom dan toch een Nadere Reformatie? Ontbrak er dan iets aan dat wonderwerk van God? Behoefde het enige correctie? Het zijn vragen die gemakkelijk bij het lezen van het woord "Nadere" zouden kunnen oprijzen. Meer dan 20 jaar geleden heb ik de Nadere Reformatie en enkelen van de meest markante vertegenwoordigers ervan voor het kerkelijk maandblad van onze gemeenten in Canada en de Verenigde Staten van Amerika, *The Banner of Truth*, voor het voetlicht willen brengen. Het is te begrijpen dat vooral zij die veel langer daar wonen, niet veel meer weten van de Nederlandse oudvaders en kerkgeschiedenis. En wat is dat gevaarlijk, als je van je wortels vervreemd raakt en zo op drift raakt, meegevoerd door snel veranderende filosofieën en opinies die nu opgeld doen. Een gevaar dat echter ook niet denkbeeldig is voor hen die nooit geëmigreerd zijn en zich mogelijk verknocht voelen aan hun geboortegrond en vertrouwde omgeving. Vandaar een poging iets te schrijven over "oud goud", in de hoop dat de "goudkoorts" u ook te pakken krijgt.

Waarom een Nadere Reformatie?

Het is waar dat zo omstreeks 1600 de Reformatie een behoorlijke aanhang had gekregen in ons land. Toch moet de invloed ervan op het volksleven niet overschat worden. Al is het zo dat de gereformeerde leer officieel gezaghebbend geworden was voor de kansel, maar ook voor de magistraten, de wereldlijke bestuurders, een groot deel van de samenleving kon toch

echt niet gereformeerd genoemd worden. Niet langer was het gevaarlijk tot de Kerk van de Reformatie te behoren. Maar, zoals dat ook het geval was toen tijdens de regering van keizer Constantijn de christelijke kerk vrijheid van godsdienst kreeg, zo was het ook toen vervolging en martelaarschap tot het verleden gingen behoren en het zelfs winst opleverde in ieder geval nominaal protestant te zijn.

In die context moeten we de Nadere Reformatie zien, als een beweging die zich ten doel stelde de beginselen van de Reformatie hun doorwerking te doen krijgen in de gehele samenleving en het leven daarmee in overeenstemming te brengen. De beweging was dan ook zeker niet een reactie tegen de Reformatie, maar juist een ernstige, maar ook nodige poging de gereformeerde leer gestalte te doen krijgen in kerk, gezin en samenleving. Die gereformeerde leer moet ook beléefd worden. De praktijk van de Godzaligheid, de praxis pietatis, moet het bewijs zijn dat we werkelijk "hervormd" zijn, dat een werk van de Heilige Geest ons nieuwe mensen gemaakt heeft.

Waar komt die Nadere Reformatie vandaan?

De Nadere Reformatie vond plaats in een eeuw waarin ook elders in de wereld de nadruk gelegd ging worden op een leven in de vreze Gods, op de praktijk van de Godzaligheid. In Engeland waren er immers de Puriteinen en in Duitsland waren er de Piëtisten, al waren de laatsten dan wel van iets later datum dan onze Nadere Reformatoren. Raakvlakken zijn er zeker, en dan met name met het Puritanisme, en wederzijdse beïnvloeding vond er ontgezenzelijk wel plaats. Toch is de Nadere Reformatie een zelfstandige beweging, die zelfs haar wortels heeft in de middeleeuwse vroomheid, zoals die aange troffen werd in "De Broederschap des Gemeenen Levens." Daaraan zijn de namen verbonden van Geert Grootte, Wessel Gansfort en Thomas van Kempen (a Kempis), die bekend is geworden door zijn *De navolging van Christus*, een boekje dat ook door sommige mannen van de Nadere Reformatie gewaardeerd werd.

Maar ook vanuit de tijd van de Reformatie zelf zijn er zeker invloeden aan te wijzen die uitgeoefend zijn op het ontstaan van zowel het Puritanisme in Engeland als de Nadere Reformatie in ons land. Met name de reformator

van Straatsburg, Martin Bucer, moet hier worden genoemd. Hij schreef *De Regno Christi* (Over de regering van Christus). Een werkje dat bijvoorbeeld door Udemans nogal eens geciteerd wordt. Zowel de Nadere Reformatie als de Puriteinen hebben hun wortels in het werk van deze reformator. Toch moet wel worden vastgesteld dat beide bewegingen onafhankelijk van elkaar zijn ontstaan en ieder hun eigen ontwikkelingsgang gehad hebben.

De Heere Zelf heeft Zijn knechten de nood van het verval en de dreigende vervlakking van de Kerk op het hart gebonden en hun de bewogenheid gegeven met zovelen die wel in de kerk maar niet van de Kerk waren, van waaruit ze hebben gepreekt en geschreven. Preken die het nog zo waard zijn gelezen te worden. Daarin hebben ze met grote pastorale bewogenheid onderwijs willen geven. Het profetisch getuigenis richting overheid en maatschappij ontbrak vooral in de eerste periode niet. Immers, dat was het verlangen: het gehele volksen onder de tucht van Gods Woord

God heeft bijzondere zegeningen aan Zijn kerk willen geven in Engeland en Schotland, in ons land, maar ook in Duitsland.

en Wet te stellen en op te roepen tot wederkeer tot de weg van Gods geboden. Later, toen men zag dat de resultaten van hun oproepen tot boete en berouw uitbleven, vond er een verinnerlijking plaats, al getuigen boetepreken van bijvoorbeeld Smijtegelt en Van der Groe ervan dat ze zeker de samenleving niet uit het oog verloren hadden.

In een paar volgende artikelen wil ik graag wat belangstelling proberen te wekken voor enkele oudvaders uit de tijd van de Nadere Reformatie, door iets te vertellen over hun leven en werk. Ik weet het, er wordt momenteel heel wat gepubliceerd, in vertaling, van werken van Engelse Puriteinen. Ook daarin is zeker veel "oud goud" te vinden. Al moet je voor een

goed verstaan van wat ze bedoelden, wel de historische context enigszins kennen. En nooit moet je proberen hen te laten zeggen wat je zelf graag wilt door bijvoorbeeld een subjectief gekleurd citeren van uitspraken die ze gedaan hebben. Datzelfde geldt natuurlijk ook van de Hollandse oudvaders.

Bijzondere zegeningen

God heeft bijzondere zegeningen aan Zijn kerk willen geven in Engeland en Schotland, in ons land, maar ook in Duitsland. Het Duitse Piëtisme was echter nogal ondogmatisch, en dat is niet ongevaarlijk, maar het moet dan ook gezien worden als een reactie op de dode orthodoxie die daar in de kerken heerste. Het legde sterk de nadruk op de praktijk van het leven, die zich moest doen kennen door afzondering van wereldse genoegens en vermaak, door persoonlijke godsvrucht en een hartelijke onderlinge verbondenheid van de gelovigen. Terecht werd in zowel de Nadere Reformatie als het Puritanisme het belang van de handhaving van de zuivere leer en grondig onderwijs daarin, onderkend. Er zijn dan ook beslist duidelijke parallellen tussen Puriteinen en Hollandse oudvaders aan te wijzen.

Ik wil graag nog een opmerking daarover maken. En wel deze: met alle waardering voor wat er in Engeland en Schotland gepubliceerd is, we behoeven ons toch niet te schamen voor wat God Zelf hier in ons land in de mannen van de Nadere Reformatie gegeven heeft. Integendeel, afwijzing of verwaarlozing van hun pastorale en waarschuwend onderwijs kan ons alleen maar tot grote schade zijn. In een tijd waarin het geestelijke onderscheidingsvermogen (en dat is nog wat anders dan keurmeester spelen) zo gering wordt, pleit ik ervoor het "oud goud", ook in ons land ons nagelaten, opnieuw te waarderen en het rijke onderwijs ervan ter harte te nemen. Mogen een aantal artikelen over sommige van deze vroegere knechten van God daartoe onder des Heeren zegen dienstbaar zijn.

(wordt vervolgd)

Staphorst,

ds. C. Vogelaar

BOEKENNIEUWS

**Apeldoornse studies, nr. 48,
Naar een nieuwe kerkenraad.
ISBN 90-75847-20-8. 82 blz.,
€ 7,50 (excl. verzendkosten).**

In de serie Apeldoornse Studies is een boekje verschenen over het functioneren van de kerkenraad. Het is de weerslag van een onderzoek naar de principiële uitgangspunten van een gereformeerde ambtsstructuur in de 21^e eeuw, zoals de ondertitel weergeeft. Het is een verkorte versie van de doctoraalscriptie, geschreven door mevrouw M. Renkema – Hoffman. Eerst geeft de schrijfster bijbelse uitgangspunten weer. De ambten van ouderling (door de schrijfster oudste genoemd) en dat van diaken worden helder gestipuleerd en in hun eigenheid getekend. Het onderscheid tussen regeer- en leeroudsten komt minder naar voren. Vervolgens gaat ze in op de historische ontwikkeling van een gereformeerde ambtsstructuur. Daarna is er een weergave van de actuele praktijk in twee grote christelijke gereformeerde

kerken. Ook wordt ingegaan op een concept dat de vrijgemaakt gereformeerde prof. dr. M. te Velde heeft gepresenteerd. Vervolgens geeft de schrijfster een beoordeling van deze vernieuwingsgedachten. Principieel kritisch is ze over deze voorstellen wanneer aan ouderlingen verantwoordelijkheden onttrokken worden en deze bij anderen in de gemeente neergelegd worden. Mevrouw Renkema wil terecht vasthouden aan een vorm van kerkregering waarbij de ouderling (met de predikant inbegrepen) echt verantwoordelijk is voor het geheel van het pastoraat en van het leiding geven aan de gemeente. Tenslotte geeft ze een schets van een eigen model. Daarin denkt ze nogal wat organisatorische en coördinerende taken aan diakenen toe. Het geheel past wel steeds bij een gemeente waar veel te structureren is. Het is een goed leesbare studie voor geïnteresseerden.

Krimpen aan den IJssel, ds. P. Mulder

in ds. A. Schot hoopt voor te gaan, begint om 15.00 uur. Iedereen is van harte welkom.

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2007

Pag. 147, **gemeente Ede.**

* Het regelen van preekbeurten wordt nu verzorgd door: L.P. de Looff, Jasmijnstraat 33, 6744 AN Ederveen, tel. 0318-57 41 31, e-mail: lpdellooff@kliksafe.nl

* Pag. 160, **gemeente Goes.**

Scriba is nu: C. de Frel, Langemeet 32, 4464 BE Goes, tel. 0113-21 49 78.

■ PASTORIEZORGEN *Hartinfarct ds. J. Karels*

Aan het begin van het pas begonnen jaar worden we opgeschrikt door het bericht uit Rijssen, dat onze emerituspredikant, ds. J. Karels (71) in de nacht van het oude op het nieuwe jaar is getroffen door een hartinfarct. In de adventstijd heeft hij nog in Beekbergen, zijn tweede gemeente, met ruimte en innerlijk vermaak de ontmoeting tussen Maria en Elisabeth mogen overdenken. Op de oudejaarsdag heeft hij gepreekt in de gemeente van Enschede. De nacht daaropvolgend klaagde hij over pijn op zijn borst en benauwdheid. Toch begaf hij zich op nieuwjaarsmorgen naar Doetinchem om op de eerste dag van 2008 de zegenbede van Aäron uit Num. 6 te overdenken: 'De HEERE zegene u en behoede u...' Woorden die hij zo vaak in Gods naam op de gemeente(n) gelegd heeft. Vervolgens bleek ziekenhuisopname in Almelo noodzakelijk. Daar werd vastgesteld dat hij in de nacht van 31 december op 1 januari inderdaad door een infarct getroffen is. Inmiddels mocht hij de afdeling 'hartbewaking' al weer verlaten. Menselijk gesproken is er dus geen sprake (meer) van levensgevaar. De Heere moge de herstelling verder doen vorderen.

Wel zullen de gevolgen, die we nog niet kunnen overzien, door hem (en zijn vrouw) moeten worden ingeleefd. Reeds nu is al duidelijk, dat hij alle inspanning moet proberen te vermijden en de komende drie maanden niets mag ondernemen. Zo mag hij voorlopig ook niet auto rijden. U begrijpt wat dit inhoudt voor de afspraken die hij voor preekbeurten gemaakt heeft.

Het is heel wat voor onze geliefde broeder, ook om dit te (gaan) verwerken. We hopen dat hij door Gods vertroostende genade in Christus Jezus stil mag berusten in Gods beleid: '...al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf die vertroosten mij...' (Psalm 23). De Goede Herder heeft

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

Aangenomen

Naar Waarde:

ds. M. Golverdingen te Boskoop.

Bedankt

Voor Borssele:

ds. C. van Krimpen te Oud-Beijerland;

Voor Ermelo en Leerdam:

ds. A. Schot te Nunspeet;

Voor Hilversum en voor Yerseke:

ds. M. Karens te Werkendam;

Voor Moerkapelle:

ds. C.G. Vreugdenhil te Vlissingen;

Voor Nieuwdorp:

ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;

Voor Ridderkerk-Slikkerveer en

Rotterdam-Zuidwijk:

ds. J.S. van der Net te Houten;

Voor Rotterdam-Alexanderpolder:

ds. W. Visscher te Amersfoort.

■ DOVENDIENST TE GOUDA

Op **12 januari** hoopt ds. A.J. de Waard voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Gouda, Ronsseweg 1. Deze dienst begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ AANGEPASTE KERKDIENTST TE NUNSPEET

Zaterdag 19 januari zal er in de kerk van de Geref. Gemeente te Nunspeet een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een verstandelijke handicap. Deze dienst, waar-

met Zijn stok en met Zijn staf Zijn eigen, heilige bedoelingen!

ds. A.F. Honkoop

U weet wel, dat de omstandigheden van onze geliefde ds. A. F. Honkoop (86) steeds verder zich toespitsen. Zo zelfs, dat gevreesd wordt dat zijn einde nadert. Op de ziekenafdeling van het woonzorgcentrum 'Rehoboth' in Goes wordt hij liefdevol verpleegd. Het lichaam vraagt veel, heel veel. Naar het lichaam is het benauwd. Maar wat een voorrecht te mogen horen, dat zijn ziel mag rusten in de overste Leidsman en de Voleinder des geloofs. Dat hij herhaaldelijk mag getuigen, dat de Heere zo goed voor hem is. Nog even, dan mag hij de strijd te boven zijn. 'Dan ga ik op tot Gods altaren. Tot God mijn God, de Bron van vreugd...'; zo is ondanks alle angst en pijn menigmaal het in zijn hart. Zo wordt hij door de wijze hemelse Pottenbakker voor het laatst voorbereid om een vat te Zijner ere te zijn en eeuwig als een vat der barmhartigheid (Rom. 9:23) te mogen schitteren tot verheerlijking van God in Christus. De Christus als de enige Zaligmaker Die hij met zo veel vermaak zo veel jaren lang onder ons mocht verkondigen. De zekere grondslag in deze dierbare Jezus alleen. Wat hij bij allerlei gelegenheden in ons kerkelijk leven zo met hart en ziel mocht benadrukken. Dát mag hij nu ervaren: 'in Hem ligt het zo vast. En mij hiertoe door U bereid, opnemen in Uw heerlijkheid...' De Kerk heeft toekomst. 'Het is mij goed, nabij God te wezen'. Laat Sion voor hem en zijn vrouw zuchten....

ds. A. Bac niet vergeten

Via de mail en telefoon, vanuit de familiekring en de gemeentekring, ben ik erop attent gemaakt dat ik bij het jaaroverzicht iets vergeten ben. Dat wil ik heel graag rechtzetten, want ik wil de indruk echt niet wekken, dat ik hem vergeten ben. Dat was dus ook geenszins de bedoeling. '...indien iemand in woorden niet struikelt, die is een volmaakt man...'; schrijft Jacobus. Tot die volmaakten hoor ik duidelijk niet! Maar dat wist u al.

Daarom maken we hier graag alsnog melding van het feit, dat onze emerituspredikant ds. A. Bac (67) in het afgelopen jaar mocht herdenken, dat hij 35 jaar predikant was. 35 jaar geleden werd hij in zijn eerste gemeente Boskoop bevestigd. Veel werk heeft hij in Gods wijngaard mógen verrichten. De dienst des Heeren heeft nog steeds de liefde van zijn hart. In diverse gesprekken geeft hij dat aan en zegt dat het zijn dagelijkse bede is, dat hij voor opstand en tegenstand bewaard mag blijven. Zijn wens

was zo innig, dat hij ook tijdens zijn emeritaat nog mocht dienen in het uitdragen van Gods Woord. De weg des Heeren is anders. Zijn weg is de beste weg, ook al begrijpen wij dat niet. Zijn gedachten zijn oneindig veel hoger. De Heere ondersteune onze geliefde broeder in deze weg en verkwikke zijn ziel door de nabijheid van Jezus.

ds. G. J. van Aalst

INTREDE DS. G. HEJKAMP OP 26 SEPTEMBER 2007 TE ENKHUIZEN

Intrede

Ds. G. Heijkamp deed 's avonds intrede met een preek over Ps 146:10. Dit vers spreekt over Sions Verbondsgod. Van Hem worden twee dingen gezegd: 1. Hij is eeuwig regerend. 2. Hij is trouwhouder. Het is Sion, niemand vraagt naar haar. Met deze woorden kwam de Heere over toen het beroep uit Enkhuzen werd ontvangen. Maar de Heere spreekt bij monde van de profeet: "Ik zal naar Mijn schapen vragen." Een wonder voor Enkhuzen en een wonder voor mij dat ik hier een plaats mocht ontvangen. De psalmen 146 t/m 150 zijn gedicht na de ballingschap. God denkt aan Sion; vóór, tijdens en na de ballingschap. Dan spreekt onze tekst: "De Heere zal in eeuwigheid regeren." Het gaat in deze psalm over de Verbondsgod, de HEERE met 5 hoofdletters. Dat is de van Zichzelf zijnde en de Oorsprong en het Wezen van alle dingen. God is groot en wij begrijpen het niet. Hij blijft Dezelfde. Hij wordt getekend in de tekst tegenover Sion. Wat een afstand! Hoe spreken we over Hem? Hij is de hoog Verhevene. Toch vraagt God naar Sion. Sion betekent hier: het volk van Israël. Zij die de Heere dienen naar zijn instellingen. De Heere woont op Sion. Daar is het altaar. Buiten Christus is er geen gemeenschap met God. De dichter vat het voorgaande samen in dit vers. Tegelijk geeft hij een belofte. Zoals de Heere gehandeld heeft, zo regeert hij. Die is hij. Hij zal zo blijven regeren.

Hoe was het? Verzen 3-5. Jakobs God Die te vertrouwen is. Jakobs God is tot een hulp. Hij is de Schepper van hemel en aarde (vs 6). Die Schepper heeft de schepping niet aan haar lot overgelaten. Vs 7-10. De dichter vermeldt hoe God dat onderhoudende uitvoert. Dat is wat we lezen in de HC over de voorzienigheid Gods. Zijn onderhouding, maar ook Zijn medewerking. Staan we daar wel eens bij stil? Als God niet medewerkt, dan kunnen we niets meer doen.

Het is een pijnlijke maar nuttige les als

God Zijn medewerking onthoudt. En ook regering: Niets kan Gods hoog besluit ooit keren. God schrijft de geschiedenis en schakelt mensen in en uit. Ook nu. Bent u er wel eens blij mee geweest? Er wel eens verwonderd over geweest?

Hebt u wel eens geleerd dat we onszelf niet toebetrouwd zijn? Uw wil geschiede! Dat wordt bij ons nooit gevonden. Dat is vrucht van zaligmakend geloof. Anders is er gelatenheid of tegenwerken. Wij zijn mens: dat is kinderen van Adam. Het beeld Gods, dat wij eens vertoonden, is verwoest. Dan is er geen verwachting meer. Heeft satan dan gewonnen? Nee, want de HEERE regeert. Ook dwars door de val heen, want er is een verbond. De Zoon heeft gesproken: "Zie Ik kom om Uw welbehagen te doen." In Hem ligt het verbond vast.

2. De Heere is trouwhouder

Die Heere, die regerende God, is uw God, o Sion. Die regeert van geslacht tot geslacht. Dat is in de lijn der geslachten. Hoe vaak lezen we niet dat iemand de God zijner vaders begint aan te roepen. Het betekent ook: door alle tijden heen. Van het begin van de schepping tot de laatste zal zijn toegebracht. Ook Enkhuzen is rijk bevoorrecht in het verleden. Hoe zal het nageslacht over ons spreken? Al is het stil, God gaat door. Hij laat Zijn Woord nog prediken. Onder de prediking van de toorn schrikken we hooguit wat op. We zijn dood voor de dood. Wat ik u gun: dat de prediking zou worden gebruikt om de doden te doen horen de stem van God. Kom daarom altijd onder het Woord. Als er zijn die zich afvragen: "Hoe krijg ik er persoonlijk deel aan?" Als God aan Zijn verbond gedenkt. In de wedergeboorte. Dan worden we afgesneden van Adam en Christus ingelijfd. Dan gaan we geloven dat we onder de toorn van God liggen. Er komt smart over de zonde. Zijn er zulke mensen in Enkhuzen? Wat is het een wonder als God gaat openbaren dat er een verbond is. Dat geeft moed. Wat een wonder als God gaat openbaren Wie Hij is. Dan is er iets van het mijnen van het geloof. Dat geeft altijd iets van rust en zekerheid. Dat werk gaat nog door. Nog één ding: van geslacht tot geslacht; het geeft ook de ernst van het leven aan. Het betekent dat we moeten sterven. Ik vraag u: "Zou het gekund hebben als jouw naam in een rouwadvertentie had gestaan?" Als dat niet kan, ben je in levensgevaarlijke omstandigheden. Verloren is het. De Godsontmoeting is het enige zekere in dit leven. Beking is nodig. U moet en u kunt bekeerd worden. We wensen dat daar de prediking dienstbaar toe gesteld zal worden.

Twee staan er tegenover elkaar; de HEERE

en de afgoden van deze tijd. Zijn de afgoden van deze tijd je god? Dien ze dan en je zult met hen omkomen. Is de Heere God: dient Hem dan. Hij is het waard. Dat het Woord daartoe gebruikt zou mogen worden is mijn eerste wens.

Tweede wens is dat die bij aanvang getrokken zijn nader onderwijs zouden mogen ontvangen.

Boven alles: dat zij mogen leren wie Christus is. Want zonder de kennis van Christus kan het nog alle kanten uit gaan. Hem hopen we u te tekenen.

De psalm eindigt met "Hallelujah". Christus heeft altijd Zijn Vader bedoeld. Er is een volk dat bidt: "O Zoon maak ons ook daarin Uw beeld gelijk." Als we daarvan het begin geleerd hebben, dan loopt het uit op het eeuwig loflied in het hemels Jeruzalem. Zult u, zul jij, zal ik daar meezingen? Of zijn we dan eeuwig buiten God? De genadetijd is niet voorbij. Haast u.

Na de predikatie sprak ds. Heijkamp een woord van dank aan alle betrokkenen vanuit de opleiding, de kerk, de gemeente en zijn familie en gezin.

Hij werd toegesproken door ds. Verweij namens het curatorium, door ds. Neele namens de classis en PS, door student Boeder namens alle studenten, door wethouder Van Pijkeren namens B&W van Enkhuizen en door ouderling Van Pijkeren namens de kerkelijke gemeente.

De dominee werd toegezongen Ps 119:9. Hierna legde ds. Heijkamp voor de eerste maal de zegen op de gemeente.

W. Lindeman, 2e scriba

■ VERSLAG AFSCHEIDSDIENST DS. A. VERSCHUURE VAN KRABBENDIJK 26 DECEMBER 2007

Nadat de dienst op gebruikelijke wijze was begonnen met votum, psalmgezang, schriftlezing en gebed, bepaalde ds. A. Verschuure de gemeente in zijn voorwoord een ogenblik bij de woorden uit 1 Kor. 2:3. "En ik was bij ulieden in zwakheid, en in vreze en in vele beving." Zo hebben we veel onder u verkeerd. Het dienen in uw midden is geweest met beperkingen en met veel opzien tegen het ambtelijk werk. Met beving als we soms gevoelden de last van de zielen die aan mijn zorgen waren toebetrouwd. Maar ook bij het aanwijzen van de zonde. Nu staan we aan het einde van de ruim vijf jaar. Met welke woorden zal ik nu afscheid nemen?

Het zijn de vijf woorden geworden die de Heere sprak, nadat ik het beroep van Krabbendijke had aangenomen. De diepte van de woorden heb ik toen niet verstaan. Ik wil er vandaag mee eindigen,

Jesaja 46:4b als tekst voor de afscheidsdienst: "Ik zal dragen en redden". Het thema luidt: "Een woord ter afscheid". 1. Een belovend God (Ik zal), 2. Een dragend God en 3. Een reddend God.

Een belovend God. De profeet Jesaja mocht profeteren tot een volk in ballingschap. Tot dat overblijfsel, als een beeld van Gods volk, mag hij in de Naam des Heeren het Woord Gods gaan spreken. Het volk van Babel diende de afgoden maar deze afgoden "redden" en "dragen" hen niet. Jesaja stelt tegenover deze afgoden de God van Israël, Die wél draagt en redt. Dat heeft Hij gedaan van de baarmoeder af tot in de ouderdom toe. Hij is Dezelfde gebleven. Dit woord bevat troost voor Gods volk vandaag. Hij droeg u al van eeuwigheid af. En zal u dragen tot in eeuwigheid. En dat alleen om deze twee woorden: Ik zal. Alleen vanwege het welbehagen van een Drieëinig God.

Een dragend God. Zoals een moeder haar kind draagt, zo draagt de Heere Zijn ganse Kerk, de kleinen en de groten. Wat ligt hierin kostelijk, vertroostend onderwijs. Maar ook wat een vleeskruisigende weg. Om gedragen te worden moeten we eigen krachten leren te verachten. Dit wordt alleen op Jezus' school geleerd. Broeders, medebroeders dit wens ik u en mijzelf toe, om het zelf niet meer te kunnen. Om gedragen te mogen worden. Maar ook om te getuigen: Hij schenkt mij hulp, Hij redt mij keer op keer.

Een reddend God. Een mens die in nood is moet gered worden. Wat is er veel nood geweest in de achterliggende jaren temidden van de ambtelijke dienst die verricht moest worden. Veel nood in het midden der gemeente. Wat is er veel nood aan deze zijde van het graf. Maar Kerk, heb goede moed. Jesaja mag getui-

gen: Ik zal redden. Mij heeft Hij hulp geschonken, om Jezus' wil alleen. En gemeente, van nature verkeren we allemaal in de Babylonische ballingschap. Maar de Heere gaat nog steeds door om te redden, om te trekken, om vijanden zalig te maken. De grote Ik zal gaat door. Bij Hem vandaan is er verwachting. Heden zo Gij Zijn stem hoort, laat u leiden.

Tot slot mogen we eindigen, na ruim vijf jaar, in deze grote Ik zal, Die ondanks al onze schuld, ongeloof en dwaasheid, heeft waargemaakt en zal waarmaken: Ik zal dragen en redden.

Na de preek wordt de kerkenraad en gemeente in al haar geledingen toegesproken en dankgezegd voor de verbondenheid die wij, ook als gezin, in uw midden hebben mogen ervaren.

De 1^e spreker was burgemeester A.J. Huisman. Hij bedankt ds. Verschuure voor de betrokken en vriendschappelijke wijze waarop hij met hem samengewerkt heeft in het belang van de burgerlijke gemeente. Namens de classis Goes en PS. Zuid zegt ds. G. Hoogerland dat er weemoed is nu u ons gaat verlaten. Hij wijst in zijn toespraak op 2 Kor 12:10b. Tenslotte bedankt ouderling J.A. Blik namens de kerkenraad en gemeente onze dominee voor al het werk dat in de achterliggende jaren is verricht. Hij wenst ds. Verschuure met zijn gezin alles toe wat nodig is in de gemeente van Scherpenzeel. Tenslotte zingt de gemeente ds. Verschuure staande toe Ps. 119:29, waarna hij bedankt voor de gesproken woorden. Na de slotzang legt hij voor de laatste keer als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente. Namens de kerkenraad,

A.W. Koole

BERICHTEN

■ LANDELIJKE TOERUSTINGSDAG EVANGELISATIE

Zaterdag 2 februari houdt de Landelijke Werkgroep Kinderevangelisatie de jaarlijkse contactdag in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Gouda (Ronsseweg 1-3). Deze bijeenkomst is bestemd voor alle kerkenraden, evangelisatiecommissies, medewerkers in het kinderevangelisatiewerk en belangstellenden.

Dhr. J. H. Mauritz uit Kamerik houdt een inleiding over: "**Godsbeelden bij kinderen en tieners!**" Hij kan ons, gezien zijn ruime ervaring in het jeugdwerk, ongetwijfeld toerusten voor ons werk met de kinderen.

Na de pauze volgt een groepsbespreking. Dan kan doorgesproken worden over de lezing of kunnen er vragen, die leven n.a.v. de praktijk op de club, worden

besproken. Daarna volgt een plenaire bespreking met gelegenheid tot vragenstellen aan de inleider en de landelijke werkgroep.

Er zal ruimschoots gelegenheid zijn voor onderling contact en het uitwisselen van ideeën en ervaringen.

De aanvang is om 9.30 uur. Vanaf 9.15 uur staat de koffie klaar. We hopen na bovenstaand programma gezamenlijk te lunchen. Neemt u zelf uw lunchpakket mee? Voor koffie en thee wordt gezorgd. Om 12.45 uur willen we de bijeenkomst afsluiten.

We hopen vele medewerkers en belangstellenden te begroeten.

Voor informatie: tel. 033-463 10 36, mw. J. Janse, Slaperdijk 21, 3831 SJ Leusden.

E-mail: j.janse@klikSAFE.nl

■ DATHEENSAMENZANGAVOND IN ZWIJNDRECHT

De Stichting Musica Sacra organiseert op **zaterdag 19 januari** een Datheensamenzangavond in de Oude Kerk te Zwijndrecht, Kerkstraat 49. Ds. C. van Krimpen hoopt de opening, een meditatie en de sluiting te verzorgen. Orga-

nist: Pieter Heykoop. Aanvang: 19.30 uur. Collecte t.b.v. Stichting China.

■ 55 JAAR NA DE WATERSNOOD

Op **vrijdag 18 januari** zal aandacht worden besteed aan '55 jaar na de watersnood', in een bijeenkomst in het gebouw van het Calvin College, locatie Kerkpolder te Krabbendijke. Ooggetuigen vertellen hun verhaal. Het Watersnoodmuseum verzorgt een beeldpresentatie. Presentatie van de tweedelige serie over: de Geref. Gemeenten en de watersnood 1953, door L. Vogelaar. Aanvang: 19.30 uur. Organisatie bijeenkomst: uitgeverij De Ramshoorn te Goes.

■ MUZIEK- EN SAMENZANGAVOND IN ZWOLLE

De jeugdvereniging van Zwolle organiseert op **zaterdag 19 januari** een muziek- en samenzangavond in de kerk van de Geref. Gemeente, Mijdrecht 1, aldaar, m.m.v. de muziekgroep van die kerkelijke gemeente. Opening en meditatie door ds. C. Vogelaar. Collecte t.b.v. de actie "Toekomst voor de kerk". Aanvang: 19.00 uur.

Gem. Aagtekerke) 11.00 en 19.00 uur leesdienst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Mijdrecht 10.00 en 19.00 uur ds. Terlouw; Moerkapelle 19.00 uur ds. Clements (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuwdorp 18.30 uur ds. C. Harinck; Nieuwerkerk Zld 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. Gunst; Nieuwe Tonge 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. P. Blok; Nijkerk 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostkapelle 18.30 uur ds. Tuinier; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Poortugaal 15.30 uur ds. De Waard; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Verweij; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 14.30 uur ds. Van Krimpen; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur ds. Van Aalst; Rotterdam-Centrum 14.30 uur ds. De Leeuw; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.00 uur ds. Sifhout; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. Van Aalst; Sint Philipsland 14.30 uur ds. Schipper; Soest 9.30 uur ds. Kleppe en 19.00 uur ds. Schot; Spijkenisse 10.00 en 15.30 uur stud. Bredeweg; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. De Waard; Terneuzen 15.00 uur ds. Van Gelder; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. Kleppe; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Udde 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Utrecht 19.15 uur (bev. ambtsdr.) ds. Van der Net; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlaarding 16.30 uur ds. Paul; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 14.00 uur ds. Meeuse en 18.00 uur ds. Van der Poel; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 19.00 uur ds. P. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 15 JANUARI 2008

Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.30 uur ds. Verweij; Moerkapelle 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Oud Beijerland 19.30 uur ds. Van Krimpen; Terwolde-De

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 13 JANUARI 2008

Aagtekerke 8.45 en 14.30 uur ds. Tuinier; Aalst 14.30 uur ds. Melis; Alblasserdam 9.30 uur leesdienst en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Barendrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Beekbergen 19.15 uur ds. Van Belzen; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 15.00 uur ds. W. Harinck; Bodegraven 19.00 uur ds. Visscher; Borssele 9.30, 14.00 en 18.00 uur stud. Labee; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Breda 14.30 uur ds. Brugge; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 12.15 uur ds. F. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Emmeloord 18.30 uur ds. Tanis; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. Schreuder; Enter 15.00 uur ds. De Wit; Ermelo 9.30 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Goes 9.30 en

18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur ds. Vermeij; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; Haamstede 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Herkingen 10.00 en 18.00 uur stud. Boeder; Hoogvliet 18.30 uur ds. Sifhout; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 10.00 en 18.30 uur ds. Moens; Krabbendijke 14.00 uur stud. Van Rijswijk; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leiderdorp 10.00 uur ds. Paul en 19.00 uur ds. Golverdingen; Lelystad 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Meliskerke (in Ger.

Vecht 19.30 uur stud. Labee; Uddel 19.30 uur ds. Mouw; Westzaan 19.30 uur ds. Mondria.

WOENSDAG 16 JANUARI 2008

Aalburg 19.30 uur ds. Baan; Beekbergen 19.30 uur ds. Mondria; Brakel 19.30 uur ds. Van Krimpen; Ermelo 19.30 uur ds. P. Mulder; Haarlem 19.30 uur ds. Visscher; Hoogeveen 19.30 uur ds. Vogelaar; Opheusden 19.30 uur ds. Pater; Oudemirdum 19.30 uur ds. Neele; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Van Belzen; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. De Leeuw; Vlaardingen 19.30 uur ds. Van der Net; Zoetermeer 19.30 uur ds. Silfhout; Zwijndrecht 19.30 uur ds. Veenendaal.

DONDERDAG 17 JANUARI 2008

Bodegraven 19.30 uur ds. Brugge; Borssele 19.30 uur ds. Hoogerland; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Dinteloord 19.30 uur ds. Van Eckveld; Genemuiden 19.30 uur ds. Van Dieren; Hardinxveld-Giessendam 13.45 uur (huw. bev.) ds. W.J. Karels; Ridderkerk 19.30 uur ds. De Leeuw; Spijkenisse 19.45 uur ds. Van Manen; Utrecht 20.00 uur ds. F. Mulder.

VRIJDAG 18 JANUARI 2008

Nieuwdorp 14.30 uur (huw. bev.) ds. Verweij.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

ZONDAG 13 JANUARI 2007

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Graag wil ik allen die in het achterliggende jaar op welke wijze dan ook blijf hebben gegeven van hun medeleven na het overlijden van mijn man, bij mijn verhuizing naar Zwijndrecht, ter gelegenheid van de Kerstdagen en jaarwisseling en van mijn verjaardag, heel hartelijk bedanken. Het heeft me goed gedaan. Graag wil ik wederkerig familie, vrienden en bekenden, (emeritus)predikanten, predikantsweduwen, studenten en kerkenraden Gods nabijheid en zegen toewensen voor het nieuwe jaar.

Mw. H. Baaijens-Kersseboom
Hoofdland 431, 3332 RE Zwijndrecht

BOEDER SCHERPENZEEL
COMFORT
KLEDING

Service aan huis mogelijk

AMBTSKLEDING | ROUWKLEDING
KOORKLEDING | ZAKELIJKE KLEDING

WWW.BOEDERCOMFORTKLEDING.NL

GLASHORST 123A | 3925 BR SCHERPENZEEL | T (033) 258 98 30 | M (06) 53 21 53 34

Nog geen vakantie geboekt?
Hartelijk welkom op
De Verborgten Hoek (Fr.)
U vindt er rust en ruimte,
uitstekende voorzieningen en
activiteiten voor jong en oud. Ook
caravans te huur en 2 vak. won.
Fam. Wierda-Tuinier, Harich
(dichtbij Oudemirdum)
Tel. 0514-602065
www.deverborgtenhoek.nl

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsessen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horsessen.com
www.van-horsessen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

**Waardige en
stijlvolle verzorging**
van begrafenissen met aandacht
voor persoonlijke wensen. In alle rust,
vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzorgers:
• H de Jongh • PH. van der Leet • E. Treur

Begrafenisonderneming de Jongh
Hardinxveld-Giessendam:
Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54
Waardenburg:
Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39
Zeist:
Kroostweg 22, Tel. (030) 69 95 330

Begrafenisverzorging "Honestum"
0180 - 628908 (dag en nacht)
L. Melleste-Verveer en D.D.E. Melleste
Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
H.I. Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht e.o.

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begrafenisonderneming

Bemveld,
Scherpenzeel s.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Oosterland (Zld): v.a. mei,
mooi/gezellig vak. huis te huur,
2/4 pers op boerenerf, vrij
uitzicht, CV, tel. 0111-644950

De handen van de kerk wereldwijd

Dominicaanse Republiek
Gezondheidszorg

Darfur
Noodhulp

Papoea
Alfabetiseringswerk

Peru
Aandacht en liefde voor straatkinderen

Zuid-Afrika
Hulp aan aidswezen

DOE WEL

Help mee!

- Steun ons werk met een gift! Gito 307447
- Nodig ons uit voor een gemeentevond of vereniging!

Tel: 0348-489910

Deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden van de Gereformeerde Gemeenten

Postbus 615 • 3440 AP Woerden • Giro 307447
Tel: 0348-489910 • Fax: 0348-483721 • E-mail: bijzonderenoden@cbgg.nl

Allgäu tours
organisatie & bemiddeling

Vakantie in de bergen D.V. 2008.
6 daagse actieve en senioren reizen naar de Duitse Alpen vanaf **€ 429,-**
Voor uitgebreide informatie zie www.allgautours.nl of aanvragen op tel. nr. 0416 - 351921

Te koop gevraagd
Theologische boeken
0577-401065

Geerts
herenkleding

Ambtskleding

Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons
Streepjantons - Overhemden
Stropdassen - Sokken - Overjassen
Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 b.g.g. 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN,
DI T/M DO 9-18 UUR,
VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
OP AFSPRAAK MOGELIJK

BEGRAFFENISVERZORGING KINA
010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
Capelle aan den IJssel Gouda

T.H. in **Kamperland** onze luxe vak.
won. 2 - 10 pers. Vanaf heden vrij,
ook voorjaarsvak. vrij.
Tel.06-20417592

Zorg dichtbij

Rotterdam, Gouda, Veenendaal, Gorinchem, Zwijndrecht, Goes

Actief in uw regio!

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG
T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl
Zorg met een eigen kleur

BOEKHANDEL / ANTIQUARIAAT DE ROO

Van Meelstraat 12 • ZWIJNDRECHT • tel. 078 - 612 40 81

Voor al uw NIEUWE en TWEEDEHANDS: THEOLOGISCHE BOEKEN
KINDERBOEKEN
LEESBOEKEN

Tevens Inkoop en Taxatie Gebruikte Boeken maandag gesloten

CHRISTELIJKE BEGRAFFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

T.h. op **Camping de Beukenhof**
te Tiendeveen Drenthe
stacar. challets en vak.won
resp. 6-4-10 pers.
nog vrij in hoogseizoen
tel. 0528-331246
www.campingdebeukenhof.com

Andante opent een filiaal in Rijssen!

Orgelbespelingen door Harm Hoeve

Oranjestraat 6
19 januari
om 10.00 uur

ANDANTE IS DEALER VAN
Johannus, Content, Eminent en Monarke

U bent van harte welkom tijdens
onze opening
de koffie staat klaar!

ORGELCENTRUM ANDANTE

Oranjestraat 6 - Rijssen - 9548-515866
A.v. Oostadelaan 35 - Veenendaal - 8318-505663

U vindt ons ook op www.andanteorgels.nl

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

vestigingen:

RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg 11

BARNEVELD
Wilhelminastraat 14

METEREN (GELDERMALSEN)
Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding:
(0180) 42 69 55
of kijk op www.psychbrouwer.nl

- ROEMEENSE PANFLUITEN
- DIVERSE BLOKFLUITEN
- VIOLEN
- DWARSFLUITEN

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

begravenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

NatuursteenHuis

vakmensen vertalen uw wensen

- *Marmor, graniet en hardsteen*
(voor binnen & buiten)
- *Grafmonumenten*
- *Vakkundig advies*

Goes tel (0113) 216555

Middelburg tel (0118) 612579

voor leveringen buiten Zeeland

Begravenisverzorging

Bert Dorst

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse

Beschikbaar voor Tholen, Sint Philipsland,
Schouwen Duiveland, Dinteloord e.o.

Tel. 0166-692390

Tel. 06-20544452

Wij verzorgen alléén begravenissen.

T.H. onze ruime **7 pers. car.** op
chr. camp. **De Wolfskyulen** in
Gees (Dr.). 3 slp.k. douche, wc.
Z.i.e.h. met zwembad.

Voor-, naseizoen 50% korting.
Tel. 0341-561699.

Woonhuis te koop in Wijk en Aalburg.

Een via de garage
geschakelde vrijstaande woning
op een mooie hoeklocatie. Ruimte
voor 7 slaapkamers, maar ook
mogelijkheden voor mantelzorg
of kleinschalige bedrijvigheid.
Dorp is behoudend. Christelijk en
reformatische onderwijs in de
nabije omgeving beschikbaar.
Tel. 0416 - 696 400

WELK DOEL STEUNT U DEZE WEKEN?

maaltijdproject voor eenzamen

kinderclubs voor buurtkinderen

het Woord uitdelen op straat

gratis kleding + Bijbel voor armen

Wellicht bent u ook voornemens om
deze maand iets extra's te geven aan
een goed doel. Mogen wij u onder de
aandacht brengen dat u met één gift
meerdere goede doelen kunt steunen?
Het Deputaatschap voor de Evangelisatie
werkt onder eenzaam met het verstrekken
van maaltijden, onder (allochtone) kinderen
met kinderclubwerk, verspreidt Gods Woord
op straat onder de mensen, verstrekt
kleding met een Bijbel aan armen.

Met uw gift helpt u deze en andere
projecten mogelijk te maken. Ook in
D.V. 2008. Uw steun is onmisbaar!

Steun met 1 gift diverse goede doelen!

Ja, ik steun graag úw evangelisatieprojecten met een eenmalige gift van:

Naam: dhr./mevr./fa.

Adres:

Postcode: Plaats:

Bank-/Girorekening:

Handtekening:

Bon invullen en in envelop (zonder postzegel) opsturen naar
Dep. Evangelisatie. Antwoordnr. 2499, 3440 WB WOERDEN.
Mede namens onze evangelisten hartelijk dank voor uw steun!

- 10 euro
 20 euro
 50 euro
 euro

**Kruis uw keuze aan of vul in.*

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Ondergetekende gaat akkoord met de
voorwaarde dat het aangekruiste
bedrag *eenmalig* automatisch wordt
afgeschreven. U kunt tot 30 dagen na
afschrijving via de bank dit bedrag
laten terugboeken.

Wilt u het direct overmaken? Dat kan op bankrekeningnr. 3624.26.457 t.n.v. St. Evangelisatie te Woerden.